

**Планування освітньої діяльності
та досягнення результатів громадянської та історичної освітньої галузі
в курсі “Україна і світ. Вступ до історії та громадянської освіти”
(за модельною навчальною програмою
авт. М. Кафтан, О. Козорог, І. Костюк, М. Мудрий, В. Селіваненко)
на I семестр 20__ / 20 __ навчального року**

Розробляючи навчальну програму для конкретного закладу освіти, педагоги можуть вносити зміни у пропонуваній модельною навчальною програмою зміст навчального предмета чи інтегрованого курсу, відповідно до підготовленості класу, регіональних особливостей, робочого навчального плану закладу, необхідності своєчасного реагування на конкретні умови, у яких відбувається освітній процес, зокрема:

- доповнювати зміст програми, включаючи регіональний компонент;
- розширювати й поглиблювати або ущільнювати зміст окремих елементів (розділів, тем, модулів тощо) програми, зважаючи на потреби учнів, матеріально-технічне забезпечення закладу освіти, запити батьків, громади тощо;
- доповнювати тематику практичних та творчих робіт;
- вилучати окремі питання, з метою уникнення надмірної деталізації змісту навчального матеріалу.

Загальний обсяг таких змін може досягати 20 %.

1 семестр

№	Дата	Тема згідно програми	Загальний результат		Запланована діяльність учнів на уроці ¹	Наскрізні вміння, які можуть формуватися в освітньому процесі ²	Пропонований спосіб та предмет оцінювання досягнення освітніх результатів ³
			KOP ⁴	Орієнтир для оцінювання			
ВСТУП							
1		Що я знаю про себе, Україну і світ <i>Повторення основних громадянських та історичних положень курсу «Я досліджую світ».</i>	<ul style="list-style-type: none"> Пізнає себе як неповторну особистість, наділену гідністю [6 ГІО 5.1.1]; ідентифікує себе як члена різних спільнот, громадянина України [6 ГІО 5.1.2]. 	<ul style="list-style-type: none"> Обґрунтовує унікальність та неповторність кожної людини; детально описує та характеризує в цілому себе та інших осіб за різними ознаками (інтереси, світогляд тощо); розповідає про звичаї у різних спільнотах: уподобання у їжі, способи привітання та звертання до людей, формули ввічливості тощо. 	<ul style="list-style-type: none"> Коментоване читання тексту, за наявності перегляд і обговорення відео за результатами курсу «Я досліджую світ». Самопредставлення учнів у групі (з наголосом на інтересах, світогляді, уподобаннях). Створення за допомогою вчителя малюнка-асоціативного куща з поняттями, вивченими в курсі «Я досліджую світ». 	<ul style="list-style-type: none"> Читати з розумінням; висловлювати власну думку в усній і письмовій формі; конструктивно керувати емоціями. 	<ul style="list-style-type: none"> Щоденник спостереження, фіксація активності та виконання завдань.

¹ Запланована діяльність є орієнтовною та надлишковою. Вчитель обирає ті види діяльності чи пропонує власні, які дозволяють використовувати навчальний матеріал підручника, робочого зошита та досягати запланованих освітніх результатів

² Саме наскрізні вміння та рівень їх сформованості мають оцінюватися для заповнення свідоцтва досягнень - відповідно до вікових можливостей та особливостей навчальної діяльності учнів та учениць.

³ Пропонована діяльність учителя на прикладі деяких тем; самостійне планування оцінювання згідно плану оцінювання навчального закладу та згідно покажчиків, затверджених у шкільній команді. Рекомендується не використовувати бального оцінювання у першому семестрі, лише рівневе як частина вербального формувального оцінювання.

⁴ Конкретні освітні результати з ДСБО пропонуються для узагальнення інформації щодо характеристики навчальних досягнень учнів та учениць у свідоцтві досягнень.

№	Дата	Тема згідно програми	Загальний результат		Запланована діяльність учнів на уроці ¹	Наскрізнi вміння, які можуть формуватися в освітньому процесі ²	Пропонований спосіб та предмет оцінювання досягнення освітніх результатів ³
			KOP ⁴	Орієнтир для оцінювання			
ТЕМА 1. "Я" ТА "ІНШІ". ЩО ТАКЕ СПІЛЬНОТА І ПРИНАЛЕЖНІСТЬ ДО НЕЇ							
2		<p>Хто такі "Я" та "інші". У чому ми різні</p> <p><i>Хто «Я»? Чим я подібний(-а) до інших та чим відрізняюся. Що таке гідність. Що таке рівність і як вона досягається. + дзеркала.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> Пізнає себе як неповторну особистість, наділену гідністю [6 ГІО 5.1.1]. 	<ul style="list-style-type: none"> Розрізняє та ідентифікує локальні, регіональні, національно-культурні спільноти, співвідносить себе з ними; детально описує та характеризує в цілому себе та інших осіб за різними ознаками (інтереси, світогляд тощо); описує соціокультурні практики різних спільнот, до яких належить, порівнює їх із іншими (вподобання у їжі, способи привітання та звертання до людей, формули ввічливості тощо); обґрунтовує унікальність та неповторність кожної людини. 	<ul style="list-style-type: none"> Читання і обговорення тексту / перегляд медіапродуктів про людські спільноти рідного краю, України та світу в минулому та тепер. Створення асоціативної схеми зв'язків свого «Я» з певними спільнотами. Моделювання за допомогою вчителя ситуації, спрямованої на отримання досвіду перебування у меншості / більшості. 	<ul style="list-style-type: none"> Читати з розумінням; висловлювати власну думку в усній і письмовій формі; діяти творчо; співпрацювати з іншими. 	<ul style="list-style-type: none"> Фіксація якості обговорення та залученості; взаємо-оцінювання; рефлексія ключових моментів уроку.

№	Дата	Тема згідно програми	Загальний результат		Запланована діяльність учнів на уроці ¹	Наскрізнi вміння, які можуть формуватися в освітньому процесі ²	Пропонований спосіб та предмет оцінювання досягнення освітніх результатів ³
			КОР ⁴	Орієнтир для оцінювання			
3		Що таке рівність і чому вона важлива	<ul style="list-style-type: none"> Пізнає себе як неповторну особистість, наділену гідністю [6 ГІО 5.1.1]; Дотримується колективно встановлених правил [6 ГІО 6.1.1]; Використовує історичну та суспільно важливу інформацію із запропонованих ресурсів [6 ГІО 3.2.1]; упорядковує відомості про особу, подію, явище, процес, пам'ятку історії (за заданими критеріями) [6 ГІО 4.1.1]. 	<ul style="list-style-type: none"> Обґрунтовує унікальність та неповторність кожної людини; переконає інших у перевагах поведінки, заснованої на повазі до прав людини і поваги до гідності людини; виокремлює основне і другорядне в тексті; добирає приклади, які розкривають поняття / терміни, що використовуються в межах теми. 	<ul style="list-style-type: none"> Наведення за допомогою наданого вчителем матеріалу прикладів рівного і нерівного ставлення до людини, яка перебуває у меншості. Моделювання за допомогою вчителя ситуації, спрямованої на отримання досвіду перебування у меншості / більшості. Формулювання запитань до тексту; створення асоціативних схем на навчальному матеріалі теми. 	<ul style="list-style-type: none"> Читати з розумінням; висловлювати власну думку в усній і письмовій формі; діяти творчо; співпрацювати з іншими. 	

№	Дата	Тема згідно програми	Загальний результат		Запланована діяльність учнів на уроці ¹	Наскрізнi вміння, які можуть формуватися в освітньому процесі ²	Пропонований спосіб та предмет оцінювання досягнення освітніх результатів ³
			КОР ⁴	Орієнтир для оцінювання			
4		<p>У чому полягає роль родини та громади в житті людини</p> <p><i>Як утворюються родини. Що таке громада та з кого вона складається. Що таке взаємна турбота й відповідальність.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Конструктивно взаємодіє з людьми з відмінними ідеями та цінностями [6 ГІО 5.3.1]; • Дотримується колективно встановлених правил [6 ГІО 6.1.1]. 	<ul style="list-style-type: none"> • Детально описує та характеризує в цілому себе та інших осіб за різними ознаками (інтереси, світогляд тощо); • пояснює, як людина впливає на різні спільноти і державу своєю діяльністю; • наводить приклади етнічного, релігійного, культурного та іншого розмаїття в Україні та світі в минулому і сьогодні; • зіставляє культури, їх цінності, традиції, спосіб життя; • аргументує потребу спільних правил і законів, а також необхідність їх дотримуватися; • переконує інших у перевагах поведінки, заснованої на повазі до прав людини і поваги до гідності людини. 	<ul style="list-style-type: none"> • Обговорення у групах життєвих ситуацій, в яких мали місце порушення гідності людини, і спільне визначення поняття «гідність». • Укладання переліку ключових слів, за допомогою яких пояснюються поняття «родина», «громада» та приналежність людини до родини і громади. • Групове обговорення про важливість турботи в родині та колі друзів. • Укладання переліку можливих спільних правил для громади. • Створення ініціатив / пропозицій (або «дерева рішень») щодо покращення правил, що діють у населеному пункті, задля підвищення якості життя, безпеки дітей і дорослих. 	<ul style="list-style-type: none"> • Висловлювати власну думку в усній і письмовій формі; • діяти творчо; • виявляти ініціативу. 	<ul style="list-style-type: none"> • Доцільність використовуваних прикладів. • Укладання речень з поняттями теми. Повнота і коректність переліку ключових слів. • Оригінальність пропозицій. • Активність у груповій роботі. • Дотримання правил спільної діяльності.

№	Дата	Тема згідно програми	Загальний результат		Запланована діяльність учнів на уроці ¹	Наскрізнi вміння, які можуть формуватися в освітньому процесі ²	Пропонований спосіб та предмет оцінювання досягнення освітніх результатів ³
			KOP ⁴	Орієнтир для оцінювання			
ТЕМА 2. ЩО ОБ'ЄДНУЄ ЛЮДЕЙ У СПІЛЬНОТІ ТА ЯКИМИ ВОНИ БУВАЮТЬ							
5		Чому і як виникають спільноти / громади <i>Як походження, місце проживання, заняття й погляди об'єднують людей.</i>	<ul style="list-style-type: none"> Виявляє вплив діяльності людини на навколишнє середовище [6 ГІО 2.2.2]; ідентифікує себе як члена різних спільнот, громадянина України [6 ГІО 5.1.2]; дотримується колективно встановлених правил [6 ГІО 6.1.1]. 	<ul style="list-style-type: none"> Наводить приклади впливу діяльності людини на навколишнє середовище в часі та просторі, взаємодії людини та природи; пояснює, як людина впливає на різні спільноти та державу своєю діяльністю; аргументує потребу спільних правил і законів, а також необхідність їх дотримуватися. 	<ul style="list-style-type: none"> Формулювання запитань до тексту; створення асоціативних схем на навчальному матеріалі теми. Укладання переліку ознак, які об'єднують людей у спільноти. Обговорення чинників, що впливають на розвиток спільнот / громад. Наведення прикладів, як дотримання колективно встановлених правил пов'язане з безпекою та розвитком суспільства. Пояснення взаємозв'язку людини та спільноти за допомогою ключових слів, візуальних засобів. 	<ul style="list-style-type: none"> Висловлювати власну думку в усній і письмовій формі; логічно обґрунтовувати позицію; діяти творчо. 	<ul style="list-style-type: none"> Контроль результатів самостійної діяльності з точки зору доцільності, структурованості та внутрішньої логіки; взаємооцінка; спостереження за залученістю, методами взаємодії на уроці.

№	Дата	Тема згідно програми	Загальний результат		Запланована діяльність учнів на уроці ¹	Наскрізнi вміння, які можуть формуватися в освітньому процесі ²	Пропонований спосіб та предмет оцінювання досягнення освітніх результатів ³
			КОР ⁴	Орієнтир для оцінювання			
6		<p>“Велика” і “мала” батьківщина. Людство як велика громада</p> <p><i>Що таке «рідний край», «батьківщина», «країна», «держава», «світ». Українці за межами України.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> Використовує карту як джерело інформації [6 ГІО 2.1.1]; ідентифікує себе як члена різних спільнот, громадянина України [6 ГІО 5.1.2]. 	<ul style="list-style-type: none"> Співвідносить дані карти з іншими джерелами інформації (розповідь учителя, текст книжки тощо); пояснює, як людина впливає на різні спільноти і державу своєю діяльністю. 	<ul style="list-style-type: none"> Практична робота з картою та з іншими джерелами інформації (розповіддю вчителя, текстом книжки тощо). Укладання плану розповіді про рідний край / батьківщину / світ. Добір прикладів подій з минулого та сучасності, які вплинули на утвердження незалежності та територіальної цілісності України. Проведення дослідження у групах про свою батьківщину з представленням результату у вигляді медіапродукту, рекламного буклета, постера тощо. 	<ul style="list-style-type: none"> Висловлювати власну думку в усній і письмовій формі; діяти творчо; виявляти ініціативу. 	<ul style="list-style-type: none"> Повнота та послідовність розповіді; відповідність використаних прикладів; самооцінювання.

№	Дата	Тема згідно програми	Загальний результат		Запланована діяльність учнів на уроці ¹	Наскрізнi вміння, які можуть формуватися в освітньому процесі ²	Пропонований спосіб та предмет оцінювання досягнення освітніх результатів ³
			KOP ⁴	Орієнтир для оцінювання			
ТЕМА 3. ЯКИМИ ЛЮДСЬКІ СПІЛЬНОТИ БУЛИ В МИНУЛОМУ ТА Є ТЕПЕР							
7		Перші людські спільноти <i>Перші об'єднання людей: родова община, територіальна (сусідська) община, плем'я.</i>	<ul style="list-style-type: none"> Розрізняє пам'ятки історії та культури, історичні події, осіб та їх вчинки, соціальні об'єкти та явища за певними ознаками [6 ГЮ 4.1.2]. 	<ul style="list-style-type: none"> Формулює запитання щодо можливого впливу тих чи інших подій на життя суспільства, окремих груп людей; пояснює, як погляди та потреби людей сьогодні та в минулому пов'язані з подіями їх життя, станом суспільства; виявляє чинники, що впливають на заняття людей, спосіб ведення господарства, соціальний устрій (клімат, географічне розташування, доступ до природних ресурсів); виявляє (з допомогою вчителя) і пояснює виклики, які стоять перед людиною, суспільством у різних природних середовищах; описує і характеризує за певним алгоритмом пам'ятку природи, історії та культури. 	<ul style="list-style-type: none"> Пояснення і наведення прикладів впливу людини на різні спільноти та державу своєю діяльністю (з минулого й сучасності). Аналіз і обговорення тексту / візуальних матеріалів. 	<ul style="list-style-type: none"> Критично і системно мислити; висловлювати власну думку в усній і письмовій формі; логічно обґрунтовувати позицію; діяти творчо. 	<ul style="list-style-type: none"> Фіксація якості виконаної роботи (укладені запитання); повнота та послідовність розповіді; відповідність використаних прикладів; самооцінювання.

№	Дата	Тема згідно програми	Загальний результат		Запланована діяльність учнів на уроці ¹	Наскрізнi вміння, які можуть формуватися в освітньому процесі ²	Пропонований спосіб та предмет оцінювання досягнення освітніх результатів ³
			КОР ⁴	Орієнтир для оцінювання			
8		<p>Села й міста в минулому і тепер</p> <p><i>Чим відрізняються сучасні села й міста від тих, які були в минулому. Які зміни відбулися в житті людей. Тяглість і зміни в історії міст і сіл.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> Розрізняє пам'ятки історії та культури, історичні події, осіб та їх вчинки, соціальні об'єкти та явища за певними ознаками [6 ГЮ 4.1.2]. 	<ul style="list-style-type: none"> Наводить приклади історичних пам'яток та інших проявів присутності минулого в сьогоденні — топоніміка, лексика, фольклор, соціальні практики тощо; формулює запитання щодо можливого впливу тих чи інших подій на життя суспільства, окремих груп людей; наводить приклади впливу діяльності людини на навколишнє середовище в часі і просторі, взаємодії людини та природи; наводить приклади і пояснює призначення об'єктів громадського простору в минулому і сучасності; описує перебіг історичних подій та визначає тяглість в історичному процесі; добирає приклади, які розкривають поняття / терміни, що використовуються в межах теми. 	<ul style="list-style-type: none"> Пошук прикладів присутності минулого в сучасних селах і містах (топоніміка, архітектура й місця пам'яті, музейні експозиції, фольклор). Створення ілюстрацій, творчих робіт для пояснення впливу технічного прогресу на міста й села. Аналіз і обговорення тексту / візуальних матеріалів / музейної експозиції про вплив діяльності людини на навколишнє середовище в часі та просторі, взаємодії людини та природи. Укладання плану розповіді про об'єкти громадського простору в минулому та сучасності. 	<ul style="list-style-type: none"> Критично і системно мислити; висловлювати власну думку в усній і письмовій формі; діяти творчо. 	<ul style="list-style-type: none"> Відповідність використаних прикладів; оригінальність пропозицій; активність у груповій роботі; дотримання правил спільної діяльності; самооцінювання.

№	Дата	Тема згідно програми	Загальний результат		Запланована діяльність учнів на уроці ¹	Наскрізнi вміння, які можуть формуватися в освітньому процесі ²	Пропонований спосіб та предмет оцінювання досягнення освітніх результатів ³
			KOP ⁴	Орієнтир для оцінювання			
ТЕМА 4. ЖИТТЯ В ГРОМАДІ							
9		Як виникають правила <i>Як і чому виникають правила. Чим правила відрізняються від прав. Закони як загальні правила. Приклади українських правил і законів з минулого.</i>	<ul style="list-style-type: none"> Пояснює базові права людини, зокрема дитини, і механізми їх реалізації та захисту [6 ГЮ 5.2.1]; Дотримується колективно встановлених правил [6 ГЮ 6.1.1]; описує минуле та сучасне, використовуючи громадсько-політичні поняття: демократія, свобода, права, право / закон тощо [6 ГЮ 6.3.1]. 	<ul style="list-style-type: none"> Пояснює, чому і якими правами від народження наділена кожна людина; обговорює важливість поваги прав людини; аргументує потребу спільних правил і законів, а також необхідність їх дотримуватися; переконає інших у перевагах поведінки, заснованої на повазі до прав людини і поваги до гідності людини; пояснює значення громадсько-політичних понять (зокрема демократія, свобода, права, право / закон) з допомогою вчителя. 	<ul style="list-style-type: none"> Коментоване читання тексту або формулювання запитань до розповіді про виникнення та розвиток правил і законів. Укладання порівняльної таблиці про правила та права; підбір прикладів правил, що захищають права. Укладання усної розповіді про те, як відбувалося перетворення звичаєвих правил на закони за поданим переліком ключових слів і понять теми. Добір аргументів за допомогою вчителя про значення для кожної людини / дитини та суспільства дотримання правил, законів і захисту прав людини. 	<ul style="list-style-type: none"> Читання з розумінням; критично і системно мислити; висловлювати власну думку в усній і письмовій формі. 	

№	Дата	Тема згідно програми	Загальний результат		Запланована діяльність учнів на уроці ¹	Наскрізнi вміння, які можуть формуватися в освітньому процесі ²	Пропонований спосіб та предмет оцінювання досягнення освітніх результатів ³
			КОР ⁴	Орієнтир для оцінювання			
10		Влада та суспільство <i>Що таке «влада». Самоврядування. Рівність і гідність як основа взаємодії в суспільстві.</i>	<ul style="list-style-type: none"> • За допомогою вчителя долучається до розв'язання проблем різних спільнот, враховуючи інтереси їх представників [6 ГІО 6.2.1]; • бере участь у процедурах самоврядування закладу освіти / класу та прийнятті рішень [6 ГІО 6.1.2]; • використовує історичну та суспільно важливу інформацію із запропонованих ресурсів [6 ГІО 3.2.1]; • з допомогою вчителя долучається до розв'язання проблем різних спільнот, 	<ul style="list-style-type: none"> • Аргументує потребу спільних правил і законів, а також необхідність їх дотримуватися; • переконує інших у перевагах поведінки, заснованої на повазі до прав людини і поваги до гідності людини; • бере участь у виборах до органів самоврядування закладу освіти, аналізує та оцінює їх роботу; • визначає способи власної співучасті в житті класу / закладу освіти / родини / місцевої спільноти; • пояснює вплив вчинків окремої людини на її найближче оточення, місцеву громаду, Україну та світ; • аналізує правила та процедури закладу освіти з погляду дотримання прав людини (зокрема недискримінації) та поваги до гідності людини; • пояснює і доцільно застосовує терміни, поняття, які вжито в запропонованих джерелах. 	<ul style="list-style-type: none"> • Створення асоціативних схем до понять «влада» і «самоврядування» (джерела та види влади). • Аналіз запропонованого тексту / медіапродукту про рівність і гідність для пояснення понять. • Укладання за допомогою дорослих переліку питань, які повинні вирішувати органи шкільного самоврядування, місцевої та державної влади. • Участь у плануванні, організації та проведенні заходів на користь класу, школи, місцевої громади (групові проекти). • Написання листа друзям / одноліткам в іншому регіоні, повідомлення у соціальних мережах про особливості правил і самоврядування у своїй школі. 	<ul style="list-style-type: none"> • Співпрацювати з іншими; • розв'язувати проблеми; • оцінювати ризики; • приймати рішення. 	

№	Дата	Тема згідно програми	Загальний результат		Запланована діяльність учнів на уроці ¹	Наскрізнi вміння, які можуть формуватися в освітньому процесі ²	Пропонований спосіб та предмет оцінювання досягнення освітніх результатів ³
			КОР ⁴	Орієнтир для оцінювання			
			враховуючи інтереси їх представників [6 ГІО 6.2.1].				
ТЕМА 5. ПРИВАТНИЙ І ПУБЛІЧНИЙ ПРОСТОРИ ЛЮДИНИ							
11		<p>Що таке приватний простір і чому він важливий</p> <p><i>Що є приватним простором людини. Яким було приватне життя в минулому і є тепер.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Пояснює своє право на особистий простір (приватність) і право інших осіб на це [6 ГІО 5.1.4]. 	<ul style="list-style-type: none"> • Дотримується вимог щодо непорушення особистого простору інших осіб; • виявляє порушення права на особистий простір та протидіє цьому. 	<ul style="list-style-type: none"> • Обговорення тексту / візуальних матеріалів про приватний простір людини в минулому та тепер; розрізнення цих просторів. • Візуалізація поняття «особистий простір (приватність)». • Укладання пам'ятки про правила невтручання у приватний простір (приватне життя); визначення значущості особистого простору для людини. • Аналіз ситуацій щодо порушення / непорушення права на особистий простір. 	<ul style="list-style-type: none"> • Співпрацювати з іншими; • розв'язувати проблеми; • конструктивно керувати емоціями. 	

№	Дата	Тема згідно програми	Загальний результат		Запланована діяльність учнів на уроці ¹	Наскрізнi вміння, які можуть формуватися в освітньому процесі ²	Пропонований спосіб та предмет оцінювання досягнення освітніх результатів ³
			КОР ⁴	Орієнтир для оцінювання			
12		<p>Як змінювалися публічні простори із часом</p> <p><i>Яким був публічний простір у минулому та як він використовувався. Публічні простори сучасної людини. Школа як публічний простір.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> Пояснює, що таке громадський простір та його значення для суспільства [6 ГІО 2.3.1]; пояснює правила, яких має дотримуватися у спільнотах [6 ГІО 5.1.3]. 	<ul style="list-style-type: none"> Пояснює відмінності між громадським та особистим простором; наводить приклади і пояснює призначення об'єктів громадського простору в минулому і сучасності; дотримується визначених правил і пропонує у разі потреби зміни до них під час організації подорожей для пізнання пам'яток історії та культури, туристичних об'єктів, а також для прогулянок і відпочинку; пояснює потребу доступності громадського простору для людей з інвалідністю або маломобільних груп населення. 	<ul style="list-style-type: none"> Коментоване читання тексту про публічний простір людини. Порівняння громадського й особистого просторів людини (за запропонованими ознаками). Підбір зображень (у групах) із прикладами об'єктів громадського простору в минулому й тепер та визначення їхнього призначення. Дослідження та обговорення прикладів про потребу доступності громадського простору для людей з інвалідністю або маломобільних груп населення. 	<ul style="list-style-type: none"> Критично і системно мислити; висловлювати власну думку в усній і письмовій формі; співпрацювати з іншими. 	
13-15		Резерв часу ⁵					

⁵ Резерв часу може бути використаний учителем для збільшення навчального часу для опанування тими чи іншими темами або на уроках оцінювання окремих компетентностей чи наскрізних вмінь за окремо укладеними матеріалами.

№	Дата	Тема згідно програми	Загальний результат		Запланована діяльність учнів на уроці ¹	Наскрізнi вміння, які можуть формуватися в освітньому процесі ²	Пропонований спосіб та предмет оцінювання досягнення освітніх результатів ³
			КОР ⁴	Орієнтир для оцінювання			
ПОВТОРЮЄМО Й УЗАГАЛЬНЮЄМО							
16		Як змінювалося ставлення людей до себе та інших? <i>Ставлення до себе та інших людей в минулому і тепер.</i>	<ul style="list-style-type: none"> Упорядковує відомості про особу, подію, явище, процес, пам'ятку історії (за заданими критеріями) [6 ГІО 4.1.1]; ідентифікує себе як члена різних спільнот, громадянина України [6 ГІО 5.1.2]. 	<ul style="list-style-type: none"> Пояснює, як людина впливає на різні спільноти і державу своєю діяльністю; аргументує потребу спільних правил і законів, а також необхідність їх дотримуватися; застосовує відповідні поняття в порівняльному описі історичних та сучасних дій та подій; наводить приклади змін у житті суспільства, пов'язаних із різними чинниками; пояснює їх вплив на людину, конкретні соціальні групи та суспільство в цілому в минулому та сьогодні; обґрунтовує користь обміну досвідом та взаємонавчання; пояснює значення освіти в житті людини. 	<ul style="list-style-type: none"> Малювання (під керівництвом учителя) схеми / асоціативного куща про свою приналежність до різних спільнот. Симуляційна гра про створення правил для конкретної групи осіб в конкретній ситуації. Ранжування тем і понять розділу відповідно до особистого інтересу та розуміння користі. Створення ланцюжка понять, які розглядалися у першому семестрі. Укладання за наданими вчителем матеріалами та критеріями порівняльної таблиці про зміни у різних сферах суспільного життя. 	<ul style="list-style-type: none"> Співпрацювати з іншими; конструктивно керувати емоціями; критично і системно мислити; висловлювати власну думку в усній і письмовій формі. 	